

Srdčně Vás zveme na čtvrtou letní konferenci z cyklu *K pramenům zdraví*. Zveme Vás do proudu myšlenek a prožitků, které nám na jedné straně umožní hlouběji porozumět lidskému srdci a na druhé straně nás seznámí s charakterem a zákonitostmi středního období života. Střed lidského života, srdce jako orgán středu – to je naše letošní téma: „Srdce života“.

V jakém smyslu je srdce středem lidského organismu? Jak mohu jako lékař a terapeut porozumět dalším bytostným úrovním srdečního orgánu a naučit se je vnímat? Jak mohu nově získané znalosti využít ve svém každodenním životě a v práci s pacientem? Jaké možnosti léčby z toho vyplývají? Na cestě k tomuto porozumění vyjdeme z poznatků moderní medicíny a naše poznání prohloubíme pomocí antroposofie Rudolfa Steinera. Účastníci konference se budou moci seznámit s antroposofickým lékařstvím anebo své poznatky z této oblasti prohloubit.

V návaznosti na konference s tématy „podmínky pro vznik nového lidského života a narození“ (2015), „dětství“ (2016) a „mládí a dospívání“ (2017) se chceme v tomto roce věnovat období středu života. Mladý člověk ponejprv prožívá postupnou – na dospívání navazující – individualizaci a rozvoj osobnosti, což by mělo vyústit v samostatně zvolené, samostatně uchopené a z vlastní odpovědnosti utvářené střední období života. K tomu patří vedle vzdělání a počátku pracovní činnosti také nalezení životního společenství, vstup do partnerského soužití a založení rodiny. V těchto vývojových procesech stojí mladý dospělý

člověk stále znovu před výzvou vnímat nově sám sebe i své okolí a hledat a nalézat v něm své místo. Mnohdy se mu může zdát, že je postaven před úkoly, které převyšují jeho možnosti a schopnosti, ale právě prožití a zvládnutí takového výzev může vplnout do další biografie jako požehnání, přinášející životní zkušenosti a zralost. Co nám může pomoci na cestě individuace? Kde najdeme prameny zdraví? Jakou roli může sehrát spiritualita při zvládání krizi středního období života?

Tak jako je srdeční orgán – doložitelně až do fyziologických procesů – orgánem vnímání ve vztahu k periferní cirkulaci, tak jsme i my v dospělosti vyzváni, abychom stále znovu vnímali naše bezprostřední a vzdálenější okolí a přijali ho do našeho biografického vývoje. A tak jako srdce každým svým úderem dává krvi nový, osvěžující impuls, který je pak nesen celým lidským organismem, jsme i my jako vyvíjející se bytosti povoláni vnášet do společnosti a našich životních společenství oživující impulsy.

Touto mezioborovou konferencí chceme lékařům a terapeutům, farmaceutům a kněžím, učitelům a studujícím, zkušeným i hledajícím nabídnout prostor pro spolupráci a vzájemné sdílení zkušeností. Rádi bychom zde vytvořili srdečnosti prodyšný prostor, který nás všechny naplní novým životem a láskou a který nám dá sílu utvářet náš každodenní život tak, aby byl našim pacientům, žákům, klientům, zkrátka všem našim blízkým ku prospěchu. Pokud se nám to podaří, pak naše konference naplní svůj cíl.

Termín

11.–18. srpna 2018

Místo konání

- Městské divadlo, Horní brána 2, Český Krumlov (*registrace a večerní přednášky*)
- Gymnázium ČK, Fialková ul., Český Krumlov („centrála“ konference)

Cílová skupina

Pomáhající profese: lékaři, farmaceuti, terapeuti, zdravotní sestry a další pracovníci ve zdravotnictví; učitelé a vychovatelé; psychologové, psychoterapeuti, faráři, sociální pracovníci, pečovatelé; studenti všech těchto a příbuzných oborů.

Jak se přihlásit

Použijte prosím přihlášku na naší webové stránce www.kpramenumzdravi.cz

Termín přihlášek

Do 6. 8. 2018 / **Cenově zvýhodňujeme přihlášky a platby, provedené do 31. 5. 2018** – viz tabulka:

Kurzovné

	Platba DO 31. 5. 2018	Platba PO 31. 5.
běžné kurzovné	4700 Kč	5300 Kč
učitelé a pracovníci v sociálních službách	3700 Kč	4300 Kč
studenti ¹ , důchodci ² , rodiče na mateřské nebo rodičovské dovolené ³	1500 Kč	1800 Kč
1. Pouze studenti denního studia do 26 let – k registraci si prosím přineste platný doklad o studiu 2. Důchodci, kteří nejsou výdělečně činní, tj. jejichž jediným příjmem je důchod 3. Pro rodiče na řádné mateřské nebo rodičovské dovolené (do 4 let dítěte), bez dalších příjmů		

Ubytování

Účastníci si organizují ubytování samostatně. Při tom mohou využít asistence našeho partnera, *Informačního centra* v Českém Krumlově, nebo zvolit ubytování na základě některého z našich doporučení – bližší informace na www.kpramenumzdravi.cz na stránce „Technické a organizační informace“.

Stravování

V centrále konference zajišťujeme bohatou celodenní nabídku občerstvení a teplé vegetariánské obědy (na ty je třeba se předem přihlásit).

Jazyky

Čeština a němčina, překlad zajištěn.

Pořadá

Sdružení pro antroposofickou medicínu v ČR, z.s., (Ječná 505/2, 120 00 Praha 2) ve spolupráci s Medicínskou sekci při Goetheanu (Dornach, Švýcarsko).

Další podrobné informace o programu aj. najdete na naší webové stránce www.kpramenumzdravi.cz

Titulní strana: Výřez z reliéfu *Mysterium Cordis* © Mozes Foris
Foto z konference (z ročníku 2017): Vít Švajcar

Základy vědy a teorie poznání /
Antroposofie a věda / Vývoj a fyziologie
srdce, terapie srdečních onemocnění
v dětském věku / Onemocnění srdce
a oběhového systému v dospělosti /
Zevní ošetření v antroposofické medicíně
/ Psychosomatika středu života /
Biografické výzvy a spirituální otázky
středu života / Dobra se nedočkáš, když
jej nevykonáš – Proces tepla a Parsifalova
iniciace / Arteterapie – Srdce jako orgán
vnímání / Eurytmie – Vzpřímenost mezi
ochablostí a zatuhnutím / Hudební
pozorování v krajině srdce a času

Srdce života

Mezioborová konference zdravotnických
a dalších pomáhajících profesí

11.–18. srpna 2018
Český Krumlov

Volná řada vzdělávacích konferencí *K pramenům zdraví* reprezentuje směr ve zdravotnictví, snaží se rozšířit akademickou medicínu o pohled humanitních věd, o rozměry sociální a etické, duševní a duchovní. Opírá se přitom o koncept a tradici antroposofické medicíny, která má na tomto poli mnohaleté zkušenosti. Spojení moderních přírodních věd a antroposofické antropologie otevírá nové perspektivy pro diagnostiku, terapii i prevenci.

Mezioborovost

Konference je určena v první řadě *lékařům, farmaceutům, zdravotním sestrám* a dalším *pracovníkům ve zdravotnictví*, kteří se zajímají o širší perspektivu a hlubší kořeny své profese. Slouží jako místo prvního seznámení s výše nastiňným přístupem i jako místo jeho dalšího prohlubování.

Otázky po podstatě a původu nemoci a zdraví, po možnostech úspěšné léčby a prevence se zákonitě pojí s otázkou po podstatě člověka. Vyvádějí nás za hranice zdravotnictví do všech oblastí života, především do oblasti mezilidských vztahů, výchovy a vzdělávání, tedy lidského rozvoje a sebeutváření v nejširším slova smyslu. Proto je naše konference již tradičně otevřená i angažovaným *pedagogům a vychovatelům, sociálním terapeutům a sociálním pracovníkům, psychologům, psychoterapeutům a farářům*. Jejich vědomí spoluodpovědnosti za lidské zdraví, stejně jako pocit spoluodpovědnosti lékařů za oblast prevence a zdravého života za hranicemi jejich ordinací, mohou být základem pro mezioborovou spolupráci. Taková spolupráce, spojující všechna tato lidem sloužící povolání za společným cílem – „zdravý člověk“ – je jedním z velkých impulzů antroposofické medicíny a může se stát ideálem společensky odpovědného zdravotnictví budoucnosti.

Vítáme všechny, kterým je tato perspektiva blízká. Obzvláště vítání jsou studenti všech výše zmíněných a podobných oborů.

Metodika

Konference *K pramenům zdraví* navazuje na pětiletý běh vzdělávání IPMT, které se konalo v Českém Krumlově v letech 2010–2014, a zachovávají jeho principy a metodiku. Mezioborovost konferencí se odráží v členění programu na části všem profesím společné a na části oborově oddělené. Dopolední cvičení rozvíjejí schopnosti objektivního pozorování a nepředpojatého myšlení, potřebné pro diagnózu i terapii, večerní přednášky jsou zaměřeny na celistvé poznání podstaty člověka a jeho potřeb v jednotlivých fázích života – tyto části programu jsou ze své podstaty nad-oborové a jsou tedy pro všechny profese společné. Pro specializace je vyhrazeno odpoledne – pracovní skupiny mohou být cíleny jen na jedno povolání či na určitou profesní skupinu, nebo mohou být úžeji či širěji mezioborové. (To je upřesněno u anotací jednotlivých pracovních skupin).

Biografický koncept konferencí a témata jednotlivých ročníků

Každý ročník se obrací k určitému úseku lidského vývoje a čerpá z něj témata medicínská, pedagogická, psychologická aj. První ročník (2015) se soustředil na vše, co souvisí se zrozením člověka a s obdobím před jeho zrozením – na pohlavnost, partnerské vztahy, sexualitu, prenatalitu, embryologii, gynekologii, porodnictví, péči v těhotenství... Druhý ročník (2016) se zabýval dětstvím od kojeneckého věku do 9 let života, odpovídajícími vývojovými fázemi dítěte a relevantními medicínskými a výchovně-pedagogickými otázkami. Třetí ročník (2017) se věnoval dospívání a vstupu do individuálního života. Tento ročník (2018) se věnuje dospělosti, období středu života. Antropologicko-vývojový koncept našich konferencí bychom rádi završili ročníkem věnovaným stáří, medicínské péči ve vysokém věku, paliativní medicíně, doprovázení umírajících a jejich blízkých a celkové kultuře závěrečné fáze života a odcházení ze života. (2019).

Lektoři

Tomáš Boněk

Je knězem Obce křesťanů a jednatelem představenstva Antroposofické společnosti v České republice. Vyučuje v Akademii sociálního umění Tabor v Praze a na kněžských seminářích Obce křesťanů ve Stuttgartu a Hamburku. Přednáší doma i v zahraničí o vývoji vědomí v kulturních epochách, mysterijní moudrosti a dějinách křesťanství, duchovních christologií, antroposofii, duchovních aspektech ochrany životního prostředí a dalších tématech. Jako zástupce kněžského kruhu připravuje spolu s Michaelou Glöckler každoroční setkání o pastorální medicíně v Goetheanu v Dornachu. Studoval na Husitské teologické fakultě UK a na kněžském semináři Obce křesťanů ve Stuttgartu. Po vysvěcení působil dva roky jako farář v africké Namíbii. Se svým otcem Janem Boňkem napsal dvě knihy: *České korunovační klenoty a Karlštejn*. Je ženatý, má tři děti.

Johanna Boňková

Studovala přírodní vědy a medicínu na univerzitě Stellenbosch v Jihoafrické republice, studium ukončila titulem M.B.Ch.B. Pracovala jako sekundární lékařka v Katatura State Hospital ve Windhoeku (Namíbie), v nemocnici Gemeinschaftskrankenhaus Herdecke (Německo) a na Klinice Niederlausitz (Německo). Pracovala také na Katedře Gerharda Kienleho pro teorii medicíny a komplementární medicínu při Univerzitě Witten/Herdecke, podílela se zde na studiích k tématu Základy antroposofické medicíny. Absolvovala seminář pro antroposofické lékaře v Praze a vzdělávání v léčebné eurytmii v Unterlengenhartu. Je vdaná, má tři děti.

Matthias Girke (D)

Narozen r. 1954 v Berlíně. Internista, diabetolog a lékař paliativní medicíny. Spoluzakladatel nemocnice Havelhöhe v Berlíně, kliniky pro antroposofickou medicínu, kde pracoval 21 let jako vedoucí lékař na interní klinice. V současné době zde zastává pozici poradce/konzultanta a je činný v ambulanci interní kliniky. V září 2016 převzal vedení Medicínské sekce Svobodné vysoké školy pro duchovní vědu při Goetheanu, od dubna 2017 je členem představenstva Všeobecné antroposofické společnosti. Autor knihy *Interní medicína – základy a terapeutické koncepty antroposofické medicíny* a dalších publikací.

Hana Giteva

Studium Sociální terapie a léčebné pedagogiky na dnešní Akademii sociálního umění Tabor, studium eurytmie ve Vídni a v Praze a léčebné eurytmie v Praze a v Dornachu. Ve spolupráci s Eurytmickou školou v Norimberku založení vzdělávání pro učitele eurytmie v Čechách (2002–2007, 2010–2015). Dvanáct let pedagogické praxe na waldorfských školách a školkách. Spoluzakladatelka vzdělávání léčebné eurytmie v Praze (2005–2008, 2015–2018). Spoluzakladatelka Sdružení pro antroposofickou medicínu a spolku Eurythmea. Koordinátorka IPMT vzdělávání v ČR. Přednáší a pořádá kurzy eurytmie v ČR i v zahraničí. Od r. 2008 vlastní praxe léčebné eurytmie v Praze.

Peter Heusser (CH)

Narozen r. 1950 ve Švýcarsku. Studium medicíny a státní zkoušky na univerzitě v Bernu, doktorský titul získal na univerzitě v Basileji. Atestační vzdělání pro

všeobecné lékařství. Vzdělání v antroposofické medicíně absolvoval na Ita Wegman Klinik a Lukas Klinik v Arlesheimu (Švýcarsko). Diplom v antroposofické medicíně VAOAS/FMH. Dlouholetá lékařská činnost s těžištěm v antroposofické onkologii v Arlesheimu a na klinice v Bernu. Postgraduální vzdělání v teorii lékařského vzdělávání na univerzitě v Bernu. V letech 1995–2008 budování docentury pro antroposofickou medicínu na Bernské univerzitě. Expert Státního úřadu pro sociální pojištění a zdraví pro evaluaci komplementární medicíny. V letech 2009–2016 vedoucí Katedry Gerharda Kienleho pro teorii medicíny, integrativní a antroposofickou medicínu a vedoucí Institutu pro integrativní medicínu na Univerzitě Witten/Herdecke. Vybudování Centra pro vědu a klinický výzkum v Herdecke. Od roku 2017 držitel seniorsí profesury pro lékařskou antropologii na Univerzitě Witten/Herdecke. Autor řady publikací.

Ursula Heusser (CH)

Narozena v r. 1956 v Basileji. Eurytmické vzdělání získala u Lei van der Pals v Dornachu, poté se věnovala jevištní eurytmii a po absolutoriu základů waldorfské pedagogiky na semináři ve Stuttgartu současně vyučovala eurytmii na waldorfské škole v Zürichu. V letech 1984–1985 postgraduální vzdělání v Haagu u Wenera Barfoda. V letech 1985–1996 členka eurytmického uměleckého souboru při Goetheanu, 1987–2009 lektorka eurytmické školy Zuccoli v Dornachu. Lektorka eurytmie pro medicínské vzdělávání při Goetheanu. V letech 2004–2006 vzdělání v léčebné eurytmii, certifikáty pro lektorskou činnost. V r. 2009 otevření soukromé praxe léčebné eurytmie ve Wittenu. Spoluzakladatelka Školy srdce v Herdecke. Od r. 2013 léčebná eurytmistka na oddělení vnitřní medicíny nemocni-

ce v Herdecke a doprovázející lektorka v léčebné-eurytmickém vzdělávání pro lékaře v Unterlengenhartu.

Eva Krčmáriková (SK)

Narozena v roce 1961 (Bojnice, Slovensko). Vystudovala obchodní fakultu Ekonomické univerzity v Bratislavě. V letech 1984–1992 se věnovala exportu výtvarného a užitého umění ve společnosti Slovart. Od roku 1993 se věnuje tvorbě interiérů, ekologii prostoru a zahradní architektuře podle geomantických principů. Absolventka pětileté terapie studia antroposofické umělecké terapie na Akademii Raphael v Bratislavě. Od roku 2015 pracuje s pacienty s duševním onemocněním a pořádá kurzy hygienické arteterapie pro veřejnost se zaměřením na prevenci syndromu vyhoření. Věnuje se hloubkovému studiu děl Rafaela Santiho a výsledky výzkumu uplatňuje v terapeutické praxi.

Judith Müller (AU)

Narozena v r. 1965 v Ankaře, dětství strávila v Turecku, bývalé Jugoslávii, severním Německu a Egyptě. Dva roky pracovala v sociálně terapeutických zařízeních v Izraeli, Francii a Německu. Studium medicíny v Innsbrucku a ve Vídni, v roce 1989 potkala antroposofii, kterou pak dálkově studovala na Institutu Friedricha von Hardenberga v Heilderbergu. Sekundární lékařka na různých antroposofických i běžných klinikách v oborech psychosomatika, psychiatrie, vnitřní medicína, chirurgie a neurologie. V letech 2003–2004 vzdělání v antroposofické medicíně na semináři ve Filderstadtu, atestace v oboru psychiatrie a psychoonkologie ve Freiburgu/Breslau. Od r. 2015 pracuje jako psychiatrická a psychoonkoložka v Paracelsově nemocnici v Richterswilu (Švýcarsko).

Ueli Seiler-Hugova (CH)

Narozen 1942 v kantonu Bern (Švýcarsko), žák školy Rudolfa Steinera v Bernu. Nejprve absolvoval nižší pedagogické vzdělání, pak studium pedagogiky na univerzitě v Bernu. Třídí učitel, pak řadu let (do roku 2006) ředitel a vyučující v antroposofickém zařízení Schlössli Ins (Švýcarsko). Hostující profesor na lotyšské univerzitě v Rize, člen Evropského fóra pro svobodu ve výchově. Ženatý s léčebnou pedagogkou Kamillou Seiler, tři děti. Od roku 1992 docent v Akademii Tabor v Praze. Pořádá semináře, přednáší a působí jako mentor na českých waldorfských školách. Oblíbená témata: waldorfská pedagogika, vývoj psychologie, severská mytologie, nauka o hvězdách, nauka o smyslech, dějiny rosekruciánského proudu atd. Vydané knihy (částečně i v češtině): *Barvy: vidět – prožívat – rozumět, Integrální nauka o hvězdách, Velká kniha o Parsifalovi, Johann Heinrich Pestalozzi – předchůdce a zvěstovatel Filosofie svobody Rudolfa Steinera*.

Georg Soldner (D)

Absolvoval studium medicíny s atestací v oboru pediatrie (dětí a mladistvých). Od roku 1994 pracoval v Mnichově ve sdílené praxi se zaměřením na léčbu chronicky nemocných dětí. V letech 1993 až 2011 působil v představenstvu a od r. 2013 ve vedení Akademie antroposofické medicíny při Společnosti antroposofických lékařů v Německu (GAÄD). Dlouholetá přenášková a publikační činnost, mj. spoluautor – společně s H. M. Stellmannem – základní publikace *Individuální pediatrie* a spoluvydavatel *Vademeca antroposofických léčiv*. Od r. 2016 zástupce vedoucího Lékařské sekce Svobodné vysoké školy pro duchovní vědu při Goetheanu v Dornachu.

Ursula Soldner (CH)

Narozena r. 1949 ve Švýcarsku. Nejprve studovala obchodní školu, v r. 1972 absolvovala vzdělání pro zdravotní sestry a stala se školitelkou tohoto vzdělávání. Vzdělání v antroposofické medicíně absolvovala na Ita Wegman Klinik v Arlesheimu, kde také pracovala jako zdravotní sestra. V r. 1982 svatba a narození dětí. Od r. 2002 pracovala na paliativním oddělení Nemocnice milosrdných bratří v Mnichově. V této době absolvovala odborné vzdělání v rytmickém vtírání a stala se specialistkou pro vzdělávání v antroposofickém ošetřovatelství. Od r. 2004 má vlastní praxi pro rytmické vtírání, vnější obklady a zábaly, domácí ošetřování a seminární činnost.

Vlastimil Trnka

Studium pedagogiky na FTVS UK, následně dva roky studia ayurvédské medicíny. Studium sociální a umělecké terapie a léčebné pedagogiky na Akademii Tabor s půlroční praxí v gruzinském sociálně-terapeutickém centru Qedeli. Studium muzikoterapie u německé muzikoterapeutky Gunhild von Kries. Pětileté studium chirofonetické terapie a studium kraniosakrální osteopatie u MUDr. Jany Holubové. Pracoval v chráněné dílně Sociální atelier Tilia, v současnosti je třídím učitelem na Waldorfské ZŠ v Semilech.

Johannes Weinzirl (AU)

Studium medicíny ve Vídni (2004–2011). Vzdělání v antroposofické medicíně na Akademii Eugena Koliska ve Filderstadtu (Německo) a na Klinice Arlesheim (Švýcarsko). Promoce na univerzitě v Bernu. Vědecký spolupracovník Institutu pro integrativní medicínu při Univerzitě Witten/Herdecke a Medicínské sekce při Goetheanu.

Program

Sobota 11. 8. 2018	Neděle 12. 8. 2018	Pondělí 13. 8. 2018	Úterý 14. 8. 2018	Středa 15. 8. 2018	Čtvrtek 16. 8. 2018	Pátek 17. 8. 2018	Sobota 18. 8. 2018
Příjezd, čas na prohlídku města a okolí	8:30–9:15 Eurytmie / Hana Giteva	Práce ve skupinách: Goetheanistická cvičení pro rozvoj schopnosti pozorování / diagnostiky	Volné dopoledne s nabídkou různých dobrovolných programů – prostor pro aktivity a iniciativy účastníků	8:30–9:15 Eurytmie / Hana Giteva 9:15–9:45 Úvod / J. Weinzirl 10:00–11:30 Práce ve skupinách: Goetheanistická cvičení pro rozvoj schopnosti pozorování / diagnostiky 12:00–12:45 Práce s textem – cvičení myšlení a interpretace	9:15–9:45 Úvod / J. Weinzirl 10:00–11:30 Práce ve skupinách: Goetheanistická cvičení pro rozvoj schopnosti pozorování / diagnostiky 12:00–12:45 Práce s textem – cvičení myšlení a interpretace	9:00–9:45 Fórum lektorů a účastníků PŘESTÁVKA (30')	8:30–9:00 Společný zpěv Ueli Seiler-Hugova 9:00–9:45 Fórum lektorů a účastníků 10:15–11:30 7. přednáška Srdce jako orgán integrace Georg Soldner 11:30–12:15 Zakončení konference a předání certifikátů
	9:15–9:45 Úvod do práce ve skupinách / J. Weinzirl						
	PŘESTÁVKA (15')						
	10:00–11:30 Práce ve skupinách: Goetheanistická cvičení pro rozvoj schopnosti pozorování / diagnostiky						
	PŘESTÁVKA NA KÁVU / ČAJ (30')						
15:00–17:30 Registrace v Městském divadle (Horní brána 2)	12:00–12:45 Práce s textem – cvičení myšlení a interpretace	Základy vědy a teorie poznání / Peter Heusser *** Vývoj a fyziologie srdce, terapie srdečních onemocnění v dětském věku / Georg Soldner Zevní ošetření v antroposofické medicíně / Ursula Soldner Biografické výzvy a spirituální otázky středu života / Tomáš Boněk Dobra se nedočkáš, když jej nevykonáš – Proces tepla a Parsifalova iniciace / Ueli Seiler-Hugova Arteterapie – Srdce jako orgán vnímání (skupina A) / Eva Krčmáriková	POLEDNÍ PŘESTÁVKA	15:00–16:15 Základy vědy a teorie poznání / Peter Heusser *** Vývoj a fyziologie srdce, terapie srdečních onemocnění v dětském věku / Georg Soldner Zevní ošetření v antroposofické medicíně / Ursula Soldner Biografické výzvy a spirituální otázky středu života / Tomáš Boněk Dobra se nedočkáš, když jej nevykonáš – Proces tepla a Parsifalova iniciace / Ueli Seiler-Hugova Arteterapie – Srdce jako orgán vnímání (skupina A) / Eva Krčmáriková	12:00–12:45 Práce s textem – cvičení myšlení a interpretace	PŘESTÁVKA (30')	Vysvětlivky / kde se program koná: Gymnázium Fialková ul. Městské divadlo Horní brána 2 Dobrovolný doprovodný program *** Takto označené pracovní skupiny jsou přístupné jen pro lékaře, terapeutky a účastníky se znalostí anatomie, fyziologie a lékařské terminologie
	PŘESTÁVKA NA KÁVU / ČAJ (30')						
	15:00–17:30 Registrace v Městském divadle (Horní brána 2)						
	PŘESTÁVKA (30')						
	18:00–19:30 Zahájení Umělecký úvod N. a P. Karageorgiev Představení lektorů a účastníků						
PŘESTÁVKA (30')	16:45–18:00 Antroposofie a věda / Peter Heusser *** Onemocnění srdce a oběhového systému v dospělosti / Matthias Girke Psychosomatika středu života / Judith Müller Eurytmie – Vzpřímenost mezi ochablostí a zatuhnutím / Ursula Heusser Hudební pozorování v krajině srdce a času / Vlastimil Trnka Arteterapie – Srdce jako orgán vnímání (skupina B) / Eva Krčmáriková	20:00–21:15 Přednášková řada Srdce života	VEČERNÍ PŘESTÁVKA	19:30–20:00 Společné zpívání s Ueli Seilerem a Annou Nowakovou, zpětný pohled na uplynulý den	20:00–24:00 Závěrečný společenský večer		
1. přednáška (i pro veřejnost) Srdce jako orgán tepla Matthias Girke	2. přednáška Srdce jako pumpa? Georg Soldner						
3. přednáška Srdce jako orgán rytmu Johanna Boňková	4. přednáška Srdce jako orgán poznání Peter Heusser						
5. přednáška Srdce jako střed života Matthias Girke	6. přednáška Srdce jako živoucí chrám Krista Tomáš Boněk						

Změna programu vyhrazena

Společné foto – účastníci IPMT 2017